

DE TAAL DER DOORNEN

HET DOORNWOUD EN ANDERE
MIDDERNACHTSPROOKJES

LEIGH BARDUGO

GEÏLLUSTREERD DOOR SARA KIPIN

VERTAALD DOOR MEREL LEENE

 Blossom
Books

AYAMA
en het
DOORNWOUd

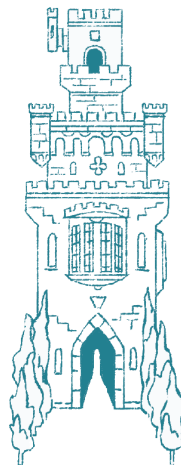
IN HET JAAR DAT DE ZOMER TE LANG

in het land bleef, lag de hitte als een loden lijk op de prairie. Onder de genadeloze zon verpulverde het lange gras tot as en vielen dieren dood neer op de dorre velden. Dat jaar waren alleen de vliegen gelukkig en werd de koningin van de westelijke vallei bezocht door tegenspoed.

Allemaal kennen we het verhaal over hoe de koningin koningin werd, hoe ze ondanks haar gerafelde kleren en bescheiden komaf met haar schoonheid de aandacht van de jonge prins trok en naar het paleis werd gebracht, hoe ze daar in gouden gewaden werd gehuld en er edelstenen in haar haren werden gevlochten, en hoe iedereen moest knielen voor een meisje dat luttele dagen daarvoor nog een eenvoudige bediende was geweest.

Dat was voordat de prins koning werd, in de tijd dat hij nog wild en roekeloos was en elke middag op de door hem zelf zadelmak gemaakte roodbruine pony uitreed voor de jacht. Hij vond het heerlijk zijn vader op stang te jagen door een boerenmeisje als zijn bruid te kiezen in plaats van een politiek huwelijk te sluiten. Bovendien was zijn moeder lang geleden gestorven en moest hij het dus zonder haar wijze raad stellen. De mensen waren geamuseerd door zijn grillen en gecharmeerd van zijn liefvallige bruid, en gedurende enkele jaren was het koninklijk paar gelukkig. Zijn vrouw schonk het leven aan een blozend prinsje, dat vrolijk kirde in zijn wiegje en met de dag meer liefde van zijn ouders ontving.

Totdat in het jaar van die verschrikkelijke zomer de oude koning stierf. De roekeloze prins werd tot koning gekroond

en terwijl in de buik van zijn koningin hun tweede kind groeide en groeide, stopte het met regenen. De rivier verdampte tot een droge ader in de rotsen. De waterputten raakten gevuld met stof. Elke dag wandelde de zwangere koningin met haar steeds dikkere buik langs de kantelen van de paleismuur en bad dat haar kind wijs, sterk en mooi zou zijn, maar vooral smeekte ze om een zachte bries ter verkoeling van haar huid en verlichting van haar nood.

In de nacht dat haar tweede zoon geboren werd, klom de volle maan bruin als een oude wondkorst omhoog langs de hemel. Coyotes zwierven rond het paleis en klauwden jankend aan de muren; een wachter die eropuit werd gestuurd om ze weg te jagen, scheurden ze de ingewanden uit het lijf. Hun wilde geblaf overstemde de ijselijke kreet die de koningin slaakte toen ze het schepsel zag dat krijsend uit haar baarmoeder was gegleden. De kleine prins had weliswaar de gestalte van een jongetje, maar leek toch meer op een wolf: van de kruin tot aan de klauwvoetjes was zijn lijfje bedekt met een glanzende zwarte vacht. Zijn ogen waren rood als bloed en op zijn voorhoofd bolden twee beginnende hoorntjes op.

De koning voelde er weinig voor om een koningskind te doden, maar een schepsel als dit kon echt niet in het paleis worden grootgebracht. Dus riep hij zijn verstandigste ministers en knapste ingenieurs bijeen en gaf ze opdracht om onder het paleisterrein een uitgestrekte doolhof te bouwen. De doolhof was kilometers en kilometers lang en liep met talloze bochten helemaal tot aan het marktplein en terug. Jaren duurde het voordat de koning klaar was met het labyrint,

en de helft van de werklieden die aan de bouw meehielpen, verdwaalde in de eindeloze gangen en werd nooit meer teruggezien. Toen het labrynt eindelijk klaar was, haalde de koning zijn monsterlijke zoon uit zijn kooi in de koninklijke kinderkamer en liet hem in de doolhof opsluiten, opdat hij zijn moeder of het koninkrijk nooit meer zou lastigvallen.

In dezelfde zomer waarin het beest geboren werd, zag een ander kind het levenslicht. Kima kwam ter wereld in een veel armer gezin, dat maar nauwelijks genoeg wist te verbouwen om zichzelf te voeden. De allereerste keer dat dit kind naar adem hapte, was dat niet om te huilen maar om te zingen, en toen ze zong, brak de hemel open en begon het te regenen, zodat er eindelijk een einde kwam aan een lange periode van droogte.

Op die dag werd de hele wereld groen en voortaan werd er gezegd dat je overal waar Kima ging de zoete geur van nieuw leven kon ruiken. Ze was lang en slank als een jonge lindeboom en bewoog zich zo sierlijk dat het bijna griezelig was – alsof ze zo lichtvoetig was dat de wind haar moeiteloos zou meevoeren. Ze had een gladde huid die honingbruin glansde, als de bergen in het laatste uur voordat de zon ondergaat, en ze droeg haar haar los in een dikke bos zwarte krullen die haar gezicht als een prachtige bloem omkransten.

Iedereen in het stadje was het erover eens dat Kima's ouders gezegend waren met haar geboorte, want ze zou vast en zeker een rijk man trouwen – misschien zelfs een prins – en hun veel voorspoed brengen. Toen kwam minder dan

een jaar later hun tweede dochter ter wereld en de goden barstten in lachen uit. Want naarmate dit kind ouder werd, werd steeds duidelijker dat zij alle gaven waarmee Kima zo overvloedig bedeed was, moest missen. Ayama was onhandig en liet alles uit haar handen vallen. Ze was klein en stevig, rond als een bierpul en ze had platvoeten. Terwijl Kima's stem lieflijk en troostend was als de regen, klonken Ayama's woorden als het felle middaglicht, zo schel dat je ineenkromp en snel wegliep. Ayama's ouders schaamden zich zo voor hun tweede dochter dat ze haar smeekten om minder te praten. Ze hielden haar thuis en lieten haar alle huishoudelijke klusjes doen, en ze mocht alleen naar buiten voor de lange wandeling naar de rivier en terug om kleren te wassen.

Om Kima's nachtrust niet te verstoren, lieten hun ouders Ayama slapen op de warme stenen voor de haard in de keuken. Haar vlechten werden pluizig en haar huid kwam onder de as te zitten. Al snel zag ze eerder grijs dan bruin en sloop ze verlegen van schaduw naar schaduw, bang om iemand voor het hoofd te stoten. Naarmate de jaren verstreken, vergaten de mensen dat er twee dochters in het huis woonden en zagen ze Ayama alleen nog als dienstmeid.

Kima probeerde vaak met haar zus te praten, maar zij werd op een huwelijk met een rijk man voorbereid, dus zodra ze Ayama in de keuken wilde opzoeken, werd ze alweer weggeroepen voor school of voor haar danslessen. Overdag werkte Ayama zwijgend en 's avonds zat ze stilletjes naast Kima's bed, waar ze de hand van haar zus vasthield en luisterde naar de verhalen die hun grootmoeder vertelde. De oude, krakende

stem van ma Zil wiegde haar in slaap. Tegen de tijd dat de kaarsjes bijna waren opgebrand, porde ma Zil haar wakker met haar stok en zei dat ze moest teruggaan naar haar plekje bij de haard voordat haar ouders wakker werden en zagen dat ze haar zus lastigviel.

Zo ging het lange tijd. Ayama sloofde in de keuken, Kima werd steeds mooier, de koningin bracht haar oudste zoon groot in het paleis op de heuvel en stopte 's avonds laat, wanneer het gejang van zijn jongere broer diep onder hen hoorbaar was, wol in zijn oren. De koning vocht in het oosten een hopeloze oorlog uit. De mensen mopperden als hij met nieuwe belastingen kwam of hun zonen meenam om soldaten van ze te maken. Ze klaagden over het weer. Ze hoopten op regen.

Tot op een stralende, zonnige ochtend iedereen in het stadje wakker werd van de rommelende donder. Aan de hemel was geen wolkje te zien, maar de dakpannen rammelden en een oude man viel in een greppel, waar hij twee uur lag te wachten voordat zijn zoons hem eruit visten. Tegen die tijd wist iedereen dat het geen storm was geweest die het afschuwelijke geluid had veroorzaakt. Het beest was uit het labirint ontsnapt; zijn gebrul weerkaatste tegen de wanden van de vallei en deed de bergen op hun grondvesten schudden.

Nu piekerden de mensen niet langer over belastingen, de oogst of de oorlog. In plaats daarvan vreesden ze uit hun bed gegrist en opgegeten te worden. Ze vergrendelden hun deuren en slepen hun messen. Ze hielden hun kinderen binnen en lieten de lantaarns de hele nacht branden.

Niemand kan echter eeuwig in angst leven, dus toen de dagen verstreken zonder dat er iets ergs gebeurde, begonnen de mensen zich af te vragen of het beest misschien zo vriendelijk was geweest om een andere vallei te zoeken en daar de boel te terroriseren. Totdat Bolan Bedi uitreed om voor zijn kuddes te zorgen en ontdekte dat zijn vee gedood was en het gras van de westelijke velden rood kleurde van het bloed. En hij was niet de enige. Toen het nieuws van de slachtpartij zich verspreidde, liep Ayama's vader naar de verst gelegen weiden om te zien hoe het daar was. Hij keerde terug met verschrikkelijke verhalen over pasgeboren kalfjes met afgerukte kop, en van keel tot buik opengereten schapen wier vacht de kleur had van roest. Alleen het beest zou in één nacht zo veel verwoesting kunnen aanrichten.

Eerder hadden de mensen uit de westelijke vallei hun koning nooit als held gezien, met zijn verloren oorlogen, zijn boerenvrouw en zijn hang naar luxe, maar nu glommen ze van trots toen hij ferm verkondigde de vallei te zullen beschermen en eens en voor altijd met zijn monsterlijke zoon af te rekenen. De koning trommelde een enorme troep jagers op, die de wildernis in moesten rijden waar het beest zich volgens zijn ministers schuilhield. Hij beval zijn eigen koninklijke garde om hen te beschermen. Daar marcheerden ze over de grote weg: honderd soldaten die met hun laarzen dichte stofwolken opwierpen, hun kapitein voorop, zijn bronzen handschoenen blinkend in de zon. Ayama zag ze van achter het keukenraam langsrijden en verbaasde zich over hun onverschrokkenheid.

Toen de mensen van het stadje de volgende ochtend naar

het marktplaatsje liepen om hun spullen te verhandelen, troffen ze daar een verschrikkelijk tafereel aan: een toren – de botten van honderd mannen, als sprokkelhout opgestapeld naast de waterput midden op het plein – met helemaal bovenop de bronzen handschoenen van de kapitein van de koning, glanzend in de zon.

De mensen huilden en beefden. Iemand moest een manier vinden om hen en hun vee te beschermen. Als het beest niet door soldaten kon worden gedood, moest de koning een manier zien te vinden om zich met zijn jongste zoon te verzoenen. De koning droeg zijn slimste minister op om de wildernis in te rijden en een bestand met het monster te sluiten. De minister zei ja, pakte gehaast zijn spullen en vluchtte toen zo snel hij kon de vallei uit, om nooit meer iets van zich te laten horen. De koning kon niemand vinden die wel de wildernis in durfde te rijden om namens hem te onderhandelen. Uiteindelijk loofde hij in zijn wanhoop drie kisten vol goud en dertig rollen zijde uit voor degene die onverschrokken genoeg was om als zijn afgezant op te treden.

Die avond werd er in de huizen in de vallei veel gesproken.

‘We moeten hier weg,’ zei Ayama’s vader toen het gezin bij elkaar zat voor het avondmaal. ‘Heb je die botten gezien? Als zelfs een koning niet weet hoe hij dat beest gunstig moet stemmen, zal het ongetwijfeld hierheen komen om ons allemaal te verslinden.’

Ayama’s moeder was het met hem eens. ‘We zullen naar het oosten reizen en aan de kust een nieuw huis bouwen.’

Maar ma Zil zat op haar lage krukje bij het vuur, kauwend

op een jurdablaadje. De oude grootmoeder voelde er niets voor om zo'n lange reis te maken. 'Stuur Ayama,' zei ze en ze spuugde in het vuur.

Er viel een lange stilte, waarin alleen de sissende, knetterende vlammen te horen waren. Ayama huiverde, ondanks de hitte van het fornuis waarboven ze gierst stond te roosteren.

Bijna alsof ze wist dat het haar taak was om te protesteren, zei Ayama's moeder: 'Nee, nee. Ayama is een lastig meisje, maar ze is ook mijn dochter. We gaan naar zee.'

'Trouwens,' zei haar vader, 'kijk nou toch naar haar vieze jurk en slordige vlechten. Wie zou ooit geloven dat Ayama een koninklijke boodschapper was? Het beest jaagt haar lachend de wildernis uit.'

Ayama wist niet of monsters konden lachen, maar lang kon ze er niet bij stilstaan, want ma Zil spuugde opnieuw in het vuur.

'Hij is een beest,' zei de oude vrouw. 'Wat weet hij nou van mooie kleren of knappe gezichtjes? Ayama zal de boodschapper van de koning zijn. Wij worden rijk en Kima krijgt een nog betere echtgenoot, eentje die ons allemaal kan onderhouden.'

'Maar wat als het beest haar verslindt?' vroeg de lieve Kima met tranen in haar prachtige ogen.

Ayama was haar zus dankbaar. Wanhopig graag wilde ze tegen het plan van haar grootmoeder protesteren, maar haar ouders hadden haar zo vele jaren geleerd haar mond te houden dat praten niet gemakkelijk voor haar was.

Ma Zil wuifde Kima's woorden weg. 'Dan zingen

we een bottenlied voor haar en zijn we nog steeds rijk.'

Ayama's ouders zeiden niets, maar ook keken ze haar niet meer aan, want hun gedachten en ogen waren al op de stapels goud van de koning gericht.

Die avond, toen Ayama rusteloos op de harde stenen voor de haard lag en niet kon slapen van angst, kwam ma Zil naar haar toe en legde een eeltige hand tegen haar wang. 'Maak je geen zorgen,' zei ze. 'Ik weet dat je bang bent, maar als je eenmaal de beloning van de koning hebt verdiend, zul je je eigen bedienden hebben. Nooit meer zul je een vloer hoeven schrobben of etensresten uit een oude kookpot hoeven krabben. Je zult zomerjurken van blauwe zijde dragen, witte nectarines eten en in een echt bed slapen.'

Ayama's voorhoofd zat nog vol zorgenrimpels, dus zei haar grootmoeder: 'Toe, Ayama. Je weet toch hoe de verhalen gaan. Interessante dingen gebeuren alleen met knappe meisjes. Voor zonsondergang ben je weer thuis.'

Deze gedachte stelde Ayama gerust en terwijl ma Zil een wiegeliedje voor haar zong, viel ze in slaap. Luid snurkend, want in haar dromen kon niemand haar het zwijgen opleggen.

Ayama's vader stuurde bericht naar de koning. Er klonk veel besmuikt gegrinnik toen men hoorde dat een meisje als Ayama het wilde wagen, maar moed was de enige voorwaarde die de koning aan zijn boodschapper had gesteld en dus werd Ayama de afgezant van de koning. Ze kreeg opdracht de wildernis in te trekken, het beest te zoeken en te horen wat zijn eisen waren.

Ayama's haar werd geolied en opnieuw gevlochten. Ze kreeg een van Kima's jurken, die overal te strak zat en bovendien korter gemaakt moest worden omdat de zoom anders door het stof sleepte. Ma Zil bond haar kleindochter een hemelsblauw schort voor en zette haar een breedgerande hoed op versierd met rode klaprozen. Ayama stak de kleine bijl die ze gebruikte om brandhout te hakken in de zak van haar schort, evenals een gedroogde vruchtenkoek en een koperen bekertje om uit te drinken – als ze tenminste het geluk had water te vinden.

De mensen van de stad weenden en dekten hun ogen en zeiden tegen Ayama's ouders hoe dapper ze waren. Vol verwondering keken ze naar Kima, die er zelfs met haar betraande wangen nog prachtig uitzag. Toen gingen ze weer aan het werk en Ayama vertrok naar de wildernis.

Het valt niet te ontkennen dat Ayama erg bedrukt was. Hoe kon het ook anders, nu ze door haar familie de dood in werd gestuurd in ruil voor een beetje goud en een goed huwelijk voor haar zus? Toch hield Ayama van Kima, die haar wanneer hun ouders niet keken stiekem stukjes honingraat toestopte en haar de nieuwste dansen voordeed die ze had geleerd. Niets wilde Ayama liever dan dat haar zus alles kreeg wat haar hart begeerde.

En eerlijk gezegd vond Ayama het niet alleen maar erg om haar huis te verlaten. Laat iemand anders de kleren maar eens naar de rivier sjouwen om ze te wassen, de vloeren schrobben, het avondmaal koken, de kippen voeren, het verstelwerk doen en de aangekoekte etensresten van de

vorige avond uit de pot schrapen.

Ach, dacht ze – want ze had geleerd om altijd haar mond te houden, zelfs als ze alleen was – in elk geval hoeft ik vandaag niet te werken en zal ik iets nieuws zien voordat ik sterf. En hoewel de zon genadeloos op Ayama's rug brandde, bracht die gedachte toch iets vrolijks in haar stap.

Haar opgewektheid duurde niet lang. De wildernis bestond uit niet veel meer dan verdroogd gras en dorre struiken. Er zoemden geen insecten. Nergens was een schaduw die het meedogenloos felle licht kon breken. De achterkant van Ayama's veel te strakke jurk raakte nat van het zweet en haar voeten voelden als heet gestookte bakstenen in haar schoenen. Ze huiverde toen ze de verbleekte botten van een paardenkarkas zag, maar na nog een uur begon ze uit te zien naar een glimp van een witte schedel of de staken van een borstkas, wijd uiteen staand als de tenen van een vlechtwerk. In elk geval verbraken ze de eentonigheid en duiden ze erop dat iets hier had geleefd, al was het maar voor even.

Misschien, dacht ze, val ik al voordat ik het beest gevonden heb dood neer en hoeft ik dus nergens bang voor te zijn. Eindelijk zag ze echter een zwarte streep aan de horizon en toen ze dichterbij kwam, besepte ze dat ze bij een schaduwrijk woud was aangekomen. De bomen met hun grijze bast waren hoog en hadden zo veel dichte doornranken dat Ayama tussen de stammen niets dan duisternis zag. Ze wist dat dit de plek was waar ze de koningszoon zou vinden.

Ayama aarzelde. Ze stond niet graag stil bij wat haar in dit doornwoud wachtte. Misschien, besepte ze, was ze slechts

enkele minuten van haar laatste ademtocht verwijderd. In elk geval zul je die laatste ademdeug in de schaduw nemen, bedacht ze. En ach, is dit bos echt veel erger dan een door braamstruiken overwoekerde tuin? Waarschijnlijk is het er vreselijk saai en is het ergste wat er kan gebeuren dat ik me dood verveel.

En dus sloeg ze de belofte van ma Zil als een harnas om zich heen, zei nog een laatste keer tegen zichzelf dat ze niet voor het avontuur was voorbestemd en zocht toen tussen de ijzeren ranken naar een opening waardoor ze binnen kon komen. Ze siste tussen haar tanden toen de doorns in haar armen prikten en haar handen openhaalden.

Bevend stapte Ayama door de doornstruiken het bos in. Er heerste volstrekte duisternis. Haar hart roffelde als een vluchtend konijntje en het liefst zou ze zich omdraaien en wegrennen. Omdat ze echter een groot deel van haar leven in de schaduwen had doorgebracht, kende ze het duister goed. Ze dwong zichzelf stil te blijven staan terwijl het zweet op haar huid afkoelde. Al na enkele minuten ontdekte ze dat het bos alleen donker was vergeleken bij het felle licht van de wildernis die ze achter zich had gelaten.

Terwijl haar ogen zich aanpasten, vroeg Ayama zich af of de hitte haar hoofd misschien had beneveld. Het bos werd verlicht door sterren – hoewel ze heel goed wist dat het midden op de dag was. De hoge takken van de bomen tekenden zich zwart af tegen het heldere blauw van de avondhemel en overal waar Ayama keek, zag ze kweepeerbloesems aan de dichte ranken waaraan enkele ogenblikken geleden

nog doorns hadden gezeten. Ze hoorde het zoete gezang van nachtvogels en de ijle muziek van krekels, en ergens – hoewel ze tegen zichzelf zei dat het onmogelijk was – gorgelend water. Het licht van de sterren bescheen elk blad en elke kiezel, zodat de wereld om haar heen leek te glanzen als zilver. Hoewel ze wist dat ze op haar hoede moest blijven, kon ze de verleiding niet weerstaan: ze trok haar schoenen uit zodat ze onder haar pijnlijke voeten de koele, bemoste grond kon voelen.

Ze dwong zichzelf de veiligheid van de doornranken in haar rug te verlaten en verder te lopen. Na een tijdje kwam ze aan de oever van een beek. Het licht van de sterren schitterde zo helder in het wateroppervlak dat het was alsof iemand de maan als een vrucht had geschild en de schil als een glanzend lint op de bosgrond had neergelegd. Ayama volgde het slingerende stroompje dieper en dieper het bos in, totdat ze bij een stille open plek kwam. Hier vonkten overal vuurvliegjes in de bomen, en de hemel had de matte paarse glans van een rijpe pruim. Ayama wist dat ze in het hart van het woud was aangekomen.

Het beekje stortte zijn water uit in een grote, door varens en gladde stenen omzoomde vijver. Toen Ayama het heldere zoete water zag, kon ze niet anders dan er snel naast neerknielen. De klaprozen op haar hoed waren lang geleden al verlept en haar keel was droog als kaf. Ze haalde het koperen bekertje uit de zak van haar schort en hield het in het water, maar toen ze het optilde om eruit te drinken, klonk er een donderend gebrul en werd de kop uit haar hand geslagen.

Het bekertje zeilde naar de andere kant van de open plek en Ayama viel bijna in het water.

‘Dwaas kind!’ zei een stem die rommelde als een steenlawaane in de bergen. ‘Wil je soms een monster worden?’

Ayama dook ineen op het gras en hield haar handen tegen haar mond gedrukt om de schreeuw die wilde ontsnappen tegen te houden. In de duisternis voelde ze meer dan ze zag dat de enorme gestalte van het monster voor haar heen en weer stapte.

‘Geef antwoord,’ beval hij.

Ayama schudde haar hoofd en wist eindelijk haar stem terug te vinden, hoewel die in haar oren breekbaar klonk als krijt. ‘Ik had alleen dorst,’ zei ze.

Ze hoorde een felle grom en voelde de grond trillen toen het beest naar haar toe liep. Hij ging op zijn achterpoten staan zodat hij boven haar uittorende en al het licht van de sterren tegenhield. Hij had het lichaam van een zwarte wolf, maar de houding van een man. Rond zijn dikbehaarde hals droeg hij een gouden ketting met robijnen en in de gedraaide hoorns op zijn voorhoofd zaten glanzende ribbels die van binnenuit leken te gloeien door een geheim vuur. Het angstaanjagendst waren echter zijn fonkelende rode ogen en zijn hongerige bek vol scherpe tanden.

Onwillekeurig dacht Ayama aan alle roddels die ze over zijn geboorte had gehoord. Met wat voor beest had de koningin het bed gedeeld dat ze zo’n monster ter wereld bracht?

Wat had de koning gedaan om deze vloek te verdienen?

Het beest verhief zich hoog op zijn achterpoten als

een beer die op het punt staat aan te vallen.

Een wapen, dacht ze, en ze haalde de bijl uit haar schort.

Het beest glimlachte echter alleen – er was geen ander woord voor: zijn lippen schoven naar achteren zodat zijn zwarte tandvlees en zijn akelig scherpe tanden zichtbaar werden.

‘Sla toe dan,’ daagde hij haar uit. ‘Hak me in tweeën.’

Voordat Ayama ook maar over dat verzoek kon nadenken, had hij met één poot vol dikke klauwen de bijl al uit haar handen gegrist en de kling dwars over zijn borst gehaald. Er verscheen niet eens een snee. ‘Geen wapen kan door mijn huid dringen. Dacht je soms dat mijn vader dat niet had geprobeerd?’

Het monster liet zijn enorme hoofd zakken en snuffelde aan Ayama’s nek. Toen briede hij. ‘Hij stuurt een boerenmeid, onder de as en stinkend naar het kookvuur. Je bent niet eens geschikt om op te eten. Misschien zal ik je villen en je voor de andere wezens in het doornwoud achterlaten om ze te jennen.’

Ayama was het wel gewend om beledigd te worden, dus merkte ze het nauwelijks. Wel was ze vreselijk moe en deed alles vreselijk zeer, en bovendien was ze zo ontzettend bang dat de botten in haar lijf ervan trilden. Misschien was dat de reden dat ze opstond, haar mond opendeed en met de snerpende stem die haar ouders altijd zo had gekweld, zei: ‘Nounou, wat een angstaanjagend beest. Met zijn zwakke tanden kan hij alleen dames met zachte armpjes verslinden.’

Ayama wilde haar woorden meteen weer inslikken, maar

het beest lachte alleen. Toen ze het menselijke geluid uit dat monsterlijke lijf hoorde komen, gingen de haartjes op haar armen overeind staan.

‘Je bent al net zo stekelig als dit woud,’ zei hij. ‘Vertel eens, waarom geeft de koning een kort, mollig dienstmeisje als jij opdracht mij lastig te vallen?’

‘De koning heeft mij uitgekozen om...’

Binnen een zucht was alle vrolijkheid van het beest verdwenen. Hij gooide zijn hoofd in zijn nek en jankte zo luid dat de bladeren trilden aan de takken en er witte en roze bloemblaadjes uit de kweeperenbomen dwarrelden. Ayama strompelde naar achteren en hield haar armen voor haar gezicht alsof ze zich zo kon verstoppen. Het beest boog echter zo diep voorover dat ze de vreemde dierlijke geur van zijn pels kon ruiken, en toen hij sprak, voelde ze zijn warme adem.

‘In mijn woud geldt maar één regel,’ gromde hij. ‘Spreek de waarheid.’

Ayama overwoog hem alles te vertellen over haar familie en het aanbod van de kisten vol goud en de rollen zijde, maar de waarheid was eigenlijk veel simpeler. ‘Niemand anders wilde gaan.’

‘Niet de dappere soldaten van de koning?’

Ze schudde haar hoofd.

‘Niet de perfecte oudste prins?’ vroeg hij.

‘Nee.’

Opnieuw liet het beest zijn bulderende lach klinken. Het was alsof Ayama in de echo ervan botten kon horen kraken.

Nu Ayama echter haar stem had teruggevonden, merkte ze dat ze die graag opnieuw wilde gebruiken. Al die mijlen van dorst, verveling en zere voeten had ze niet doorstaan om vervolgens alleen uitgelachen te worden. Dus duwde ze haar angst weg en verzamelde al haar moed, plantte haar platvoeten stevig op de grond en zei, schallend en helder als een trompet: 'Ik ben hierheen gestuurd om je te vragen te stoppen met het afslachten van ons vee.'

Het beest hield op met lachen. 'Waarom zou ik dat doen?' 'Omdat we honger hebben!'

'Wat kan mij jullie honger schelen?' gromde hij terwijl hij door het bos ijsbeerde. 'Gaven jullie iets om de knagende pijn in mijn buik toen ik een klein kind was, helemaal alleen in het labrynt? Gebruikte je toen die luide stem van je om de koning tot genade op te roepen, kleine boodschapper?'

Ayama friemelde met de banden van haar schort. Destijds was ze nog maar een kind geweest, maar inderdaad hadden haar ouders nooit een vriendelijk woord voor het beest overgehad, net zomin als de andere bewoners van de vallei.

'Nee,' beantwoordde het monster zijn eigen vraag. 'Dat deed je niet. En als die goede koning zo begaan is met zijn volk, waarom voedt hij jullie dan niet met zijn eigen koninklijke kuddes?'

Misschien zou de koning dat inderdaad moeten doen, maar het was niet aan Ayama om zoiets te zeggen. 'Ik ben hierheen gestuurd om met je te onderhandelen.'

'De koning heeft niets wat ik wil.'

'Misschien wil je ons je genade dan voor niets geven.'

‘Genade heeft mijn vader me nooit onderwezen.’

‘En kun je het dan niet leren?’

Het beest stopte met ijsberen en draaide zich heel langzaam om naar Ayama, die haar best deed om niet te beven toen hij zijn bloedrode ogen op haar richtte. Zijn glimlach was sluw. ‘Met jou, kleine boodschapper, wil ik wel een ruil afspreken, niet met de koning. Vertel me een verhaal dat me meer laat voelen dan alleen woede. Als je daarin slaagt, laat ik je misschien wel leven.’

Ayama wist niet goed wat ze van dit aanbod moest denken. Misschien was het een truc, misschien een onmogelijke opdracht. Misschien had het beest een gulle bui of was zijn buik gewoon nog vol van zijn laatste maaltijd en zocht hij slechts ijdel vermaak. Aan de andere kant, Ayama zelf had een groot deel van haar leven doorgebracht zonder te spreken of toegesproken te worden. Het kon ook zo zijn dat het beest gewoon naar een gesprek verlangde.

Ze schraapte haar keel. ‘En laat je dan ook onze kudde met rust?’

Het beest snoof. ‘Als je me niet verveelt. Maar je verveelt me nu al.’

Ayama haalde diep adem om haar zenuwen te bedaren. Het was moeilijk om na te denken terwijl het grote beest boven haar uittorende. ‘Wil je niet gaan zitten?’ zei ze, wijzend naar de grond.

Het beest gromde, maar deed wat ze vroeg; met een luide plof, die alle vogels uit de donkere bomen deed opvliegen, ging hij bij het water zitten.

Ayama nam een eindje bij hem vandaan plaats op de grond, sloeg haar schort om zich heen en trok haar schoenen weer aan. Ze sloot haar ogen, zodat ze niet hoefde te kijken naar het beest, dat zich naast de beek had opgekruld en zich likte.

‘Je zit tijd te rekken,’ zei hij.

‘Ik probeer alleen te zorgen dat ik het verhaal precies goed vertel.’

Hij liet een laag, akelig lachje horen. ‘Spreek de waarheid, kleine boodschapper.’

Ayama huiverde, want ze wist niet zeker welke verhalen van ma Zil waar waren en welke niet. En trouwens, met het vooruitzicht te moeten sterven kon ze zich sowieso nauwelijks iets herinneren. Dat nooit iemand de moeite nam om naar Ayama te luisteren betekende echter niet dat ze niets te zeggen had. Ze had meer dan genoeg te vertellen. En als het waar was dat het beest graag werd toegesproken, was het misschien ook waar dat Ayama graag werd gehoord.

HET EERSTE VERHAAL

‘Er was eens een jongen die at en at maar nooit verzadigd raakte. Hij schrokte hele vluchten ganzen naar binnen zonder eerst hun veren te plukken. Hij dronk meren tot de bodem leeg, at alle vissen die erin zwommen en boerde daarna de stenen uit. Hij propte in één keer een dozijn eieren in zijn mond en liet daarna aan duizend spitten duizend runderkoppen braden, waarna hij ze achter elkaar opat met alleen een korte pauze voor een dutje. En toch werd hij wakker met een rammelende maag. Hij verslond hele akkers vol mais en

tarwe, maar was als hij bij de laatste rij aankwam weer even uitgehongerd als toen hij met de eerste begon.

Door de honger voelde hij zich ellendig, want altijd was er die verschrikkelijke leegte, die soms zelfs zo groot leek dat hij durfde te zweren dat hij de wind dwars door zich heen voelde blazen. Zijn ouders waren ten einde raad omdat ze zich al dat eten niet konden veroorloven en de jongen zocht wanhopig naar een remedie, maar geen chirurgijn of zowagenezer kon hem helpen.

Zoals dat met verhalen gaat, werd ook het zijne doorverteld, totdat het uiteindelijk terechtkwam bij een jong meisje in een stadje ver weg. Onmiddellijk liep ze naar haar vader, die een veelzijdig dokter was en de wijste man die ze kende. Hij had over de hele wereld gereisd en overal waar hij kwam geheimen verzameld. Ze wist dat hij een remedie zou kunnen vinden, dus pakten ze hun spullen en gingen op weg naar het dorpje van de jongen. Zodra ze maisakkers zagen waarvan de planten tot aan de wortels waren kaalgevreten en meren waarin geen enkele vis meer zwom, wisten ze dat ze in de buurt waren.

Eindelijk kwamen ze aan bij het dorpje. Tegen de ouders van de jongen zeiden ze dat ze hun hulp kwamen aanbieden. Hoewel de jongen weinig hoop had, liet hij de dokter naar zijn ogen en oren kijken, en toen de dokter vroeg of hij in zijn keel mocht kijken, liet hij zijn hoofd braaf in zijn nek zakken.

“Aha!” zei de wijze dokter toen hij in zijn keel had gekeken. “Toen je moeder jou in haar buik droeg, sliep ze toen met haar raam open?”

De moeder van de jongen zei dat ze dat inderdaad had gedaan omdat het dat jaar een erg hete zomer was geweest.

“Nou,” zei de dokter. “Dan is het simpel. Je moeder heeft in haar slaap een stukje van de nachthemel doorgeslikt en al die leegte zit nog in je. Neem gewoon een hapje van de zon om die hemel te vullen en daarna zul je je nooit meer leeg voelen.”

Volgens de dokter was het simpel, maar daar was de jongen niet zo zeker van. Er was geen boom of ladder hoog genoeg om bij de zon te kunnen komen, dus al snel zonk hij nog dieper weg in de wanhoop. De dochter van de arts was echter even slim als ze vriendelijk was. Ze wist dat de zon elke avond laag genoeg aan de hemel stond om de zee aan te raken en het water goud te kleuren. Dus bouwde ze een bootje voor hen tweeën en samen zeilden ze naar het westen. Vele mijlen voeren ze en onderweg at de jongen twee walvissen, maar uiteindelijk kwamen ze aan op de gouden plek waar de zon de zee raakte. Het meisje haalde een lepel van wit esenhout uit haar zak en schepte een beetje zon uit het water. Toen de jongen het opdronk...

Het beest gromde dreigend en Ayama schrok op, want ze was zo door het verhaal meegesleept en genoot er zo van dat er naar haar geluisterd werd dat ze bijna was vergeten waar ze was.

‘Laat me raden,’ grauwde het beest. ‘De ellendige jongen nam een slok zeewater en vanaf dat moment was hij een tevreden, blij kerel. Hij keerde terug naar zijn dorpje, trouwde met de mooie dochter van de dokter en kreeg samen

met haar vele kinderen, die hielpen de akkers bij zijn huis te bewerken.'

'Wat een onzin!' Ayama hoopte maar dat het trillen van haar stem haar niet zou verraden. 'Natuurlijk loopt het verhaal niet zo af.'

Het was geen onzin. Het verhaal liep precies zo af als het beest had gezegd, in elk geval alle keren dat Ayama het had horen vertellen. Ze moest echter toegeven dat ook zij zich altijd enigszins zwaarmoedig en onbevredigd had gevoeld, alsof er een valse noot was gespeeld. Wat voor einde zou het beest wel tevredenstellen? Omdat Ayama zo vaak het zwijgen was opgelegd, was ze een erg goede luisteraar geworden. Ze herinnerde zich de enige regel van het doornwoud. Het verhaal moest een einde krijgen dat waar was.

Ayama dacht even na en pakte toen de draad van het verhaal weer op.

'Het is waar dat de jongen uit de witte essenhouten lepel wat van de zon dronk,' zei ze. 'En ja, het klopt dat hij niet langer een hele kudde hoefde op te eten als ontbijt en die ook niet hoefde weg te spoelen met een meer. Hij trouwde inderdaad met de mooie dochter van de dokter en werkte elke dag op het land. Maar ondanks dit alles merkte de jongen dat hij nog steeds ongelukkig was. Sommige mensen worden nou eenmaal geboren met een stukje nacht in zich, en die leegte kan nooit worden gevuld, niet met al het heerlijke eten en alle zonschijn ter wereld. Die leegte kan niet worden uitgebannen, dus worden we soms wakker met het gevoel dat de wind dwars door ons heen blaast en

moeten we dat simpelweg verdragen, precies zoals de jongen deed.'

Pas toen ze klaar was, realiseerde Ayama zich dat ze, zoekend naar de waarheid, over haar eigen verdriet had gesproken, maar het was te laat om de woorden terug te nemen.

Het monster was lange tijd stil. Toen stond hij op. Zijn harige zwarte staart veegde over de grond toen hij Ayama de rug toekeerde en zei: 'Ik zal jullie kudde met rust laten. Ga nu en kom niet meer terug.'

En omdat je in dit woud alleen de waarheid mocht spreken, wist ze dat hij zijn belofte gestand zou doen.

Ayama kon haar geluk nauwelijks op. Ze sprong overeind en rende de open plek af, maar toen ze zich bukte om haar bijl en haar koperen bekertje te pakken, zei het beest: 'Wacht.'

Hij was nog slechts een vage gestalte in de duisternis; ze zag alleen de rode glans van zijn ogen en de gloeiende ribbels op zijn hoorns.

'Neem een takje kweepeerbloesems mee en zorg dat je het niet laat vallen tijdens je reis door de wildernis.'

Ayama stelde geen vragen over zijn verzoek, maar plukte een twijg en rende daarna terug langs de beek. Ze stopte pas met rennen toen ze zich door de wrede doornranken aan de rand van het bos had gewrongen en opnieuw de zon op haar gezicht voelde.

Helemaal terug door de wildernis liep Ayama, met de bloesems veilig weggestopt in haar schort, maar het hete zand leek haar voeten niet te raken en de zon brandde niet op haar schouders. Ze hoefde haar ogen niet dicht te knijpen tegen het

felle licht. En toen ze eindelijk in de vallei aankwam, slaakte ze een kreet van vreugde.

Zodra de mensen haar het stadje in zagen lopen, ontgrendelden ze hun deuren en duwden ze de luiken open. Allemaal renden ze de straat op, want – Ayama zag het aan hun gezichten – niemand had verwacht dat ze dit zou overleven.

Ze bestookten haar met vragen, maar zodra Ayama antwoord probeerde te geven knepen de mensen van het stadje in haar armen en schreeuwden dat ze een leugenaar was.

‘Een betoverd woud in de wildernis?’ zei een man spottend. ‘Onzin!’

‘Ze heeft niet eens naar dat beest gezocht,’ zei een ander beschuldigend. ‘Ze heeft de hele middag in de schaduw van een schroefbonenboom liggen slapen.’

Toen herinnerde Ayama zich de kweepeerbloesem en haalde het takje uit de zak van haar schort. De bloemen waren niet verlept maar fris, de witte blaadjes waren nog vochtig van de dauw en hadden een roze blos. De bloesems straalden als sterren op haar hand. Toen de mensen van de stad ernaar keken, proefden ze de zure smaak van kweepeer op hun tong, voelden de verkoelende schaduw op hun huid. Dit waren geen gewone bloemen. Nu luisterden de mensen wel, en met het takje in haar vuist geklemd vertelde Ayama over de belofte van het beest. Toen ze klaar was, brachten ze haar fluisterend van bewondering naar het paleis; ze vergaten helemaal dat het meisje naar wie ze opeens met zo veel

ontzag opkeken, de afdrukken van hun knijpvingers nog in haar armen had staan.

Vanaf zijn troon keek de koning met een kille blik op Ayama neer terwijl ze vertelde wat het beest had beloofd, maar de toverkracht van de kweepeertak die zoet en vreemd bloeide in haar hand en waarvan de bloemblaadjes pas net rood begonnen te worden, kon hij niet ontkennen.

‘Het is een wonder!’ zei de knappe oudste koningszoon met een stralende glimlach. ‘En wat een dapper meisje dat ze deze onderneming heeft gewaagd. Haar zakken zullen worden gevuld met edelstenen en iedereen zal haar moed bezingen.’

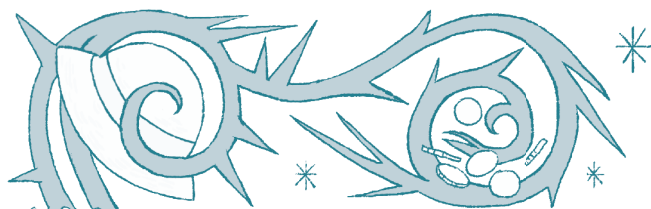
Ayama glimlachte terug, omdat het nou eenmaal onmogelijk was om niet te stralen in aanwezigheid van deze opgewekte prins. Wat ze echter eigenlijk wilde, was een glas water.

Met blinkende ogen – wellicht waren het tranen – pakte de koningin de bloemen van Ayama aan. ‘Je moet doen wat je hebt beloofd,’ zei ze tegen haar man.

En dus liet de koning drie kisten vol goud en dertig rollen zijde naar het huis van Ayama brengen.

Die avond vierden de ouders van Ayama feest en Kima kustte haar zuster op de wangen, terwijl ma Zil met een tevreden gezicht toekeek en op haar jurda kauwde.

Ayama zag dat niemand het rooster in de haard had schoongemaakt, dat de kleren niet waren gewassen en de potten niet

eens waren opgestapeld voor de afwas maar nog steeds op het fornuis stonden, vol aangekoekte etensresten. Ze dacht aan de lieflijke stilte in het doornwoud en ging zuchtend bij de haard liggen. Toen ze de volgende ochtend wakker werd, wist ze niet eens meer zeker of ze alles niet gedroomd had. Pas toen ze naar haar armen keek en daar de wondjes en sneetjes zag die de doorns op haar huid hadden achtergelaten, wist ze dat alles wat ze in het woud achter de wildernis had gezien echt waar was.

Het monster hield zich aan zijn woord en de kuddes werden niet meer geteisterd, behalve door het weer. De koning keerde terug naar zijn mislukte oorlog, de mensen bewerkten hun land en verhandelden hun spullen op de markt, en toen de belastingen omhooggingen en hun zoons en broers aan het front werden begraven, herinnerden ze zich al snel weer hun oude klachten. Toen ontdekte Nemila Eed op een vreselijke ochtend na het ontwaken dat al haar jurdavelden waren verwoest: de planten waren uitgetrokken en lagen verdord in de zon. Hetzelfde was gebeurd op het land van haar burens in het noorden en het zuiden. Vreemde sporen liepen vanaf de velden de stoffige wildernis in.

De mensen protesteerden bij de koning en riepen hem op er iets aan te doen. Sommigen fluisterden zelfs dat de koningin ter dood gebracht moest worden omdat zij het monster had gebaard dat hen zo kwelde. Opnieuw riep de koning om

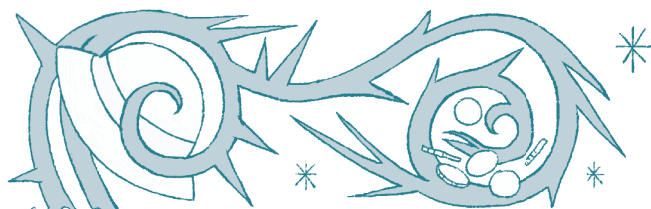

een boodschapper en deze keer loofde hij als beloning een deel van zijn beste landerijen uit.

‘We zijn nu rijk,’ zei ma Zil die avond, zittend bij het vuur. ‘Maar bedenk eens hoe heerlijk het zou zijn om in een prachtig huis te wonen waar Kima aanbidders kan ontvangen. Dan zou ze zeker een goed huwelijk sluiten. Ayama, wil jij niet wit bont dragen in de winter, zoete kakivruchten eten en in een echt bed slapen?’

Ayama was er helemaal niet zeker van dat ze een tweede ontmoeting met het beest zou overleven, en als ze werd opgegeten, kon zij in elk geval niet van kakivruchten en zachte kussens genieten. Haar grootmoeder legde echter een ruwe handpalm tegen haar wang en bezwoer dat haar niets zou overkomen. En eerlijk gezegd wilde Ayama stiekem graag terug naar het woud. Haar familie was nu rijk en had vele bedienden, maar ze waren er zo aan gewend geraakt om Ayama te commanderen dat ze vergaten haar als dochter te behandelen. Ze sliep nog altijd in de keuken, schrobde de pannen en ze keek toe terwijl de rollen zijde voor Kima’s jurken werden verknipt en haar moeders haar werd gekapt door een bevallig dienstmeisje met een gebloemd schortje voor. Op straat brachten mensen hun hand naar hun hoed, maar nooit bleven ze staan om met haar te praten of te vragen hoe het met haar ging. Het beest mocht dan schreeuwen en grommen, en misschien zou hij haar zelfs verslinden, maar in elk geval was hij geïnteresseerd genoeg geweest om naar haar te luisteren.

Dus toen de ochtend aanbrak, pakte Ayama haar kleine koperen beker en de bijl die ze gebruikte om brandhout te hakken en stopte ze in haar schort. Ze zette de breedgerande hoed op haar hoofd en ging opnieuw op weg naar de wildernis.

Ook de tweede keer was de reis door het stof en de dorre struiken lang en vermoeiend. Toen Ayama eindelijk de ijzerkleurige bomen van het doornwoud bereikte, was haar keel zo droog als verbrand brood en haar voeten deden pijn van het lopen. Gretig wrong ze zich door de doornstruiken en zodra ze het zilveren licht van de sterren op haar schouders voelde, slaakte ze een tevreden zucht.

Toen pas herinnerde ze zich haar angst. Misschien was het beest deze keer hongeriger. Of bozer. Misschien was hij de genade die hij Ayama had geschonken door haar veilig het bos te laten verlaten, allang weer vergeten. Maar goed, ze was hier nu en daar viel niets meer aan te doen. Terwijl Ayama het zilveren stroompje volgde, liet ze de zachte bladeren en de vochtige aarde haar voeten verkoelen en probeerde ze er niet aan te denken dat het beest haar in één hap – of erger nog, twee – kon verslinden.

Eindelijk kwam ze bij de open plek. Deze keer hield het beest zich niet schuil in de schaduw maar liep hij onrustig heen en weer alsof hij op haar had gewacht.

‘Zo,’ zei hij met zijn bulderende stem zodra hij haar zag. ‘Kennelijk vinden ze je niet erg belangrijk als ze verwachten

dat je een tweede keer zult ontsnappen.'

Aangezien je in het woud alleen de waarheid kon spreken, moest hij wel gelijk hebben, dacht Ayama. Toch vond ze het deze keer veel gemakkelijker om iets terug te zeggen. 'Je moet ophouden onze oogst te verwoesten.'

'Waarom?'

'Anders hebben we als straks de winter komt geen katoen of vlas om te spinnen.'

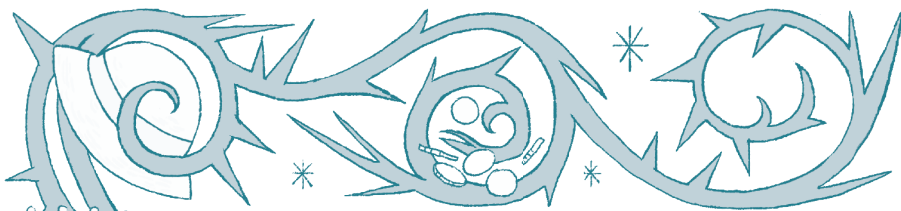
'Wat kan mij de winter schelen? De seizoenen dringen niet door tot dit woud. Heeft iemand ooit aan de winter gedacht toen ik huiverend door mijn vaders labyrint dwaalde? Laat de koning jullie maar uit zijn eigen voorraden voeden en kleden.'

Deze keer kon ze erkennen dat dat niet eens zo'n slecht idee was, dus zei ze: 'Gedraag je niet als een tiran, om me vervolgens te vertellen dat ik een tiran moet zeggen zich beter te gedragen. Schenk genade en je zult zelf genade ontvangen.'

'Genade heeft mijn vader me nooit onderwezen.'

'En kun je het dan niet leren?'

Het was moeilijk te zeggen, maar het leek bijna alsof het beest glimlachte. 'Je kent de enige ruil die ik bereid ben te maken, kleine boodschapper.' Het beest maakte het zich naast het stroompje gemakkelijk, een berg zwarte vacht met gouden klauwen. 'Vertel me een verhaal dat me meer laat voelen dan alleen woede. En misschien, als het me bevalt, laat ik je wel leven.'

Dit was de uitnodiging waarop Ayama had gewacht. Ze besepte dat ze tijdens alle stille dagen en nachten sinds haar vertrek uit dit woud voortdurend woorden had opgeslagen om ze later aan de koningszoon te kunnen aanbieden. Ayama ging aan de oever van de beek zitten, opende haar mond en begon te vertellen.

HET TWEEDE VERHAAL

‘Er was eens een triest uitziende vrouw die naar een dorp kwam. In het dorp ontmoette ze een man die naar een echtgenote verlangde, dus trouwden ze. Ze kregen twee gezonde kinderen, een jongen en een meisje, maar toen de kinderen groter werden, werden ze lastig en ongehoorzaam. Vaak waren ze ziek en dat maakte ze weer chagrijnig en vermoeid. Ze waren daardoor een grote last voor hun moeder, mama Tani. Alle vrouwen in het dorp hadden medelijden met mama Tani, wier gezicht alleen maar triester was geworden, maar die het geklaag en de kwaaltjes van haar kinderen met grote waardigheid droeg.

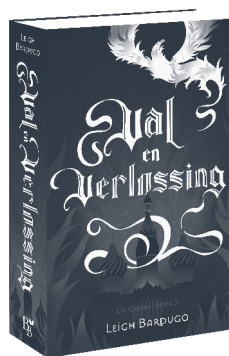
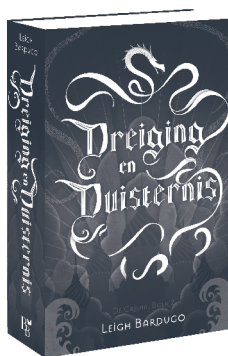
Dit alles veranderde toen een kwade geest zijn intrek nam in mama Tani’s huis en het hele gezin lastigviel. De geest gooide mama Tani’s potjes crème kapot en brak de flesjes olie die ze gebruikte om haar huid zacht te houden. Hij vernielde de ploeg van haar man, zodat hij thuis moest blijven en altijd in de weg liep. Maar het allerliefst zat de geest de kinderen dwars, alsof hij door hun slechte gedrag werd aangetrokken.

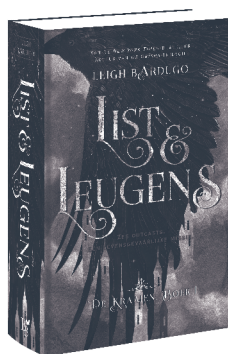

ONTDEK DE GRISHAVERSE

DE GRISHA-TRILOGIE

DE KRAAIEN

